

Kommentaariid

Olev Raju (RiTo 1), Riigikogu liige, Keskerakond

Villu Reiljan (RiTo 1), Riigikogu liige, Eestimaa Rahvaliit

Olev Raju

Lugupeetud kolleegid!

Lutsu "Kevades" on üks niisugune koht, kus esitatakse küsimus, miks Joosep Toots ei ole veel koolist lennanud, ja vastus kõlab niimoodi: "Ta teeb iga koerustüki järel koerustüki, nii et eelmisesse ei jõua keegi süveneda". Umbes sama küsimus on ka meie eelarvega, miks ei ole see eelarve saanud täieliku hukkamõistu osaks ja miks ei ole ta juba pea peale lennanud. Aga lihtsalt seetõttu, et auke on niivõrd palju. Ja rääkides ühest ja rääkides teisest, rääkides kolmandast tekib mulje, et noh see on üks lihtsalt materdamine ja aukude otsimine.

Ma räägiks siis praegu ainult ühest august, kus peaks asi selge olema, kuna siin ei klapi lihtsalt elementaarne aritmeetika. Jutt on omavalitsuste eelarvest, õigemini küll riigi-eelarve ja omavalitsuste eelarve suhtest. Järgmisel aastal on plaanitud brutopalgade kasv, kui te vaatate nimetatud kollast raamatut, 3,8%. Omavalitsustele peab aga tulumaksu laekuma, isikutulumaksu laekuma rohkem 12,5%. Kust see vahe võetakse? Asja on maskeeritud loomulikult. Tegelikult ei ole laekumise kasv tõesti kirjas 12,5%, aga arvestame tulumaksu-vabamiinimumi tõusu, teeme andmed võrrelda-vaks ja saame 12,5% planeeritud tulumaksu laekumise kasvu. On selge, et seda ei tule, see ei ole lihtsalt võimalik.

Nüüd miks niisugune asi on planeeritud? Ei, see ei ole kahe silma vahele jäänud näpuviga. Planeeritud on see lihtsalt selleks, et riigieelarvest anda vähem nn toetusfondi. Sinna on praegu planeeritud 808 miljonit otsejaotuseks, Omavalitsusliidu läbirääkimistel küsisid 1350. Kui me arutasime eelarvet rahanduskomisjonis, siis teatati viimane kord, kui muudatusettepanekuid arutasime, et omavalitsused on selle summaga nõus. Eilne Omavalitsusliitude pressikonverents näitas, kui palju nad siis nõus on. Öeldi otse välja, et ei ole nõus. Veel enam, kolme koalitsioonierakonna ettepanekuga tehakse niisugune muudatus-ettepanek võtta sellest 808-st veel 42,4 ära. Kuskil 440 miljonit on omavalitsuste eelarves niigi auku, nüüd me suurendame seda kuskile 480 miljonini. Kuhu me selle raha paneme? Kolme koalitsioonierakonna ettepanekus umbes 15, ma praegu ei mäletagi täpselt, kohta, kuhu see raha on paigutatud miljoni-kahe kaupa. Põhimõtteliselt õiged asjad, vähemalt enamik võib isegi öelda et kõik. Aga kätteallikas? Mis saab siis, kui omavalitsused täidavad eile välja öeldud ähvardused ja keelduvad täitmast neile seadusega pandud funktsioone, lähtudes põhiseaduse punktist, kus on kirjas, et nendel tuleb see funktsioonide täitmine finantseerida. Nüüd ma küsisin komisjonis, küsisin siin saalis ja vastust ei saanud. Siin on kirjas kenad asjad. Siht-otstarbelised eraldised valla- ja linnaeelarvetele. Poolteist miljonit. Ma küsisin milliseks sihtotstarbeks ta läheb? Ei tea valitsus, ei tea autorid. Vastust ma pole saanud, kuhu see poolteist miljonit läheb. Kirjas on siht-otstarbeline eraldus. Millisel sihtotstarbel? Ministri tagataskusse, et anda oma poistele? On see sihtotstarve? Seda

ei ole kirjas ei eelarves, ei seletuskirjas, ei saanud ma vastust komisjonis ega täna saalis. Kas autorid ei tea või ei taha öelda. Hea küll, võibolla sinna on tõesti vaja. Aga siis esiteks tuleb öelda, milleks ta läheb, ja teiseks tuleb välja öelda, et katteallikas on lubamatu ja tähendab seda, et järgmine aasta on oodata meil väga suuri pingeid. Nii, see oli üksainus aritmeetiline viga. Umbes samasuguseid vigu on vähemalt 20, mis üles on leitud. Väga kena eelarveprojekt, mida põhimõtteliselt ei taheta ka parandada.

Tänan!

Riigikoguliikme Olev Raju seisukoht asub riigikogu stenogrammis järgmisel Interneti aadressil:http://web.riigikogu.ee/ems/stenograms/1999/12/t99120810-08.html#P553_102155

Villu Reilijan

Austatud juhataja! Austatud Riigikogu liikmed!

See olevat väga hea eelarve, lahendavat palju. Ma olen kindel, et see on hea neile, kes on selle tänase eelarve tellijad. /.../ Selles mõttes tuleb ütelda, et kellele hea, kellele halb.

Tänaseks päevaks on muudatused jõudnud uude kvaliteeti, nimelt on kolmik-liit suunanud tulumaksuvabastusest tuleneva augu katteks ka riigivara müügi, mis on alati kindlalt hukka mõistetud. Eestimaa

Rahvaliit on selle eelarveelnõu vastu, sest ta on vastuolus rea seadustega, eelnõu on vastuolus kütuseaktsiisi seadusega, kuna jäetakse kompenseerimata põllumajandus-tootjate kütteaktsiis. Eelarve on vastuolus riigieelarve koostamise seadusega, kuna Riigikogu on sellest välja arvanud riiklike investeeringute jaotuse lahtikirjutamise ligikaudu 1,5 miljardit. Eelnõu § 9 on vastuolus Eesti poolt ratifitseeritud kohalike omavalitsuste hartaga, ta on ebaeetiline, sest paneb suurele osale Eesti rahvast lisakoormusi ehk soodustusi vähestele väga suures ulatuses. Ta suurendab sotsiaalseid pingeid, suurendab regionaalset ebavõrdsust, kuna ei ole lootust, et regioonidesse tuleb investeeringuid. Selle eelarvega loobub riik sisuliselt vastutusest nõrgemate ja kaitsetumate eest, ka turvalisuse eest.

Ja lõpetuseks võiks öelda nii, et see on iseseisvuse aja halvim eelarve ja kindlasti saab ta ka kõige vähem häält iseseisvuse ajal vastuvõetud eelarvetest.

Aitäh!

Riigikoguliikme Villu Reilijani seisukoht asub riigikogu stenogrammis järgmisel Interneti aadressil:<http://web.riigikogu.ee/ems/saros/9928/992800022.html>